

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Popa Marin în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Căușeni sediul Ștefan Vodă din 19 aprilie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2018, în cauza penală în privința lui

Gavriluța Mihail xxxxx, născut la xxxxx,
originar din xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.02.2017 - 19.04.2018;

Instanță de apel: 18.06.2018 - 11.07.2018;

Instanță de recurs: 10.08.2018 - 06.11.2018.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni sediul Ștefan Vodă din 19 aprilie 2018, Gavriluța Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

A fost dispusă încasarea de la Gavriluța Mihail în beneficiul părții vătămate Dragan Veaceslav suma de 1 300 lei cu titlu de prejudiciu material.

A acțiunea civilă înaintată de Procuratura Ștefan Vodă privind încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Gavriluța Mihail între 29 iunie 2016 – 03 iulie 2016, având scopul de a sustrage bunurile altei persoane, a pătruns în domiciliul lui Dragan Veaceslav, amplasat în xxxxx, de unde pe ascuns a sustras un DVD de model „Camex”, un telefon mobil și un aparat radio de model „Mason”, cauzându-i astfel proprietarului un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 1 300 lei.

3. *Inculpatul* a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

În motivarea cerințelor sale a indicat că, pedeapsa aplicată este una prea aspră, reieșind din faptul că este învinuit de comiterea unei infracțiuni mai puțin grave, vina recunoaște integral, nu are antecedente penale, cauza a fost examinată în lipsa sa,

respectiv fiind privat de posibilitatea de a solicita examinarea acesteia într-o procedură mai simplă sau să pledeze pentru o pedeapsă neprivativă de libertate din motiv că nu are antecedente penale.

4. Prin decizia Colegiului penal Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2018, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, din materialele cauzei penale nu rezultă data la care a fost reținut inculpatul și data la care i-a fost adusă la cunoștință sentința Judecătoriei Căușeni sediul Ștefan Vodă din 19 aprilie 2018, din care motive, a reținut cele invocate de către inculpat, că a fost reținut la 07 iunie 2018 și tot la această dată i-a fost înmănată copia sentinței.

În acest context, instanța de apel invocând asigurarea dreptului la un proces echitabil al inculpatului Gavriluța Mihail, a calculat curgerea termenului de apel din data reținerii, și anume 07 iunie 2018, iar cererea de apel a fost depusă la 08 iunie 2018, adică în termen de 15 zile de la data începerii executării pedepsei.

4.2. Instanța de apel a stabilit că, prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei, concludentei, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Gavriluța Mihail încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art.186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

La capitolul individualizării pedepsei penale, instanța de apel a indicat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art.6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor mai puțin grave, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care anterior a fost tras la răspundere penală, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare, ispășindu-și pedeapsa în penitenciar, în cadrul ședinței de judecată în prima instanță s-a eschivat de a se prezenta, fiind anunțat în căutare, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, prejudiciul cauzat prin infracțiune nu a fost recuperat.

Cu referire la argumentele inculpatului Gavriluța Mihail precum că, pedeapsa aplicată este una prea aspră, reieșind din faptul că este învinuit în comiterea unei infracțiuni mai puțin grave, vina recunoaște integral, nu are antecedente penale, instanța de apel a indicat că, prima instanță a evaluat aceste circumstanțe în procesul de individualizare a pedepsei penale.

Totodată, instanța de apel nu a stabilit că circumstanțele invocate de inculpat sunt pertinente pentru aplicarea unei pedepsei mai blânde, sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, deoarece o asemenea categorie de pedeapsă nu va asigura corectarea și reeducarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

La fel, instanța de apel a respins argumentele avocatului Popa Marin și ale inculpatului Gavriluța Mihail precum că, prima instanță a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului, respectiv ultimul fiind privat de posibilitatea de a solicita examinarea acesteia într-o procedură mai simplă sau să pledeze pentru o pedeapsă neprivativă de libertate, deoarece efectele eschivării inculpatului de a se prezenta în cadrul ședinței de judecată îi sunt în totalitate imputate acestuia, or, prima instanță a

luat toate măsurile necesare în vederea asigurării prezenței la ședința de judecată, totodată, ultimul cunoștea despre faptul că în privința sa este intentată o cauză penală privind furtul de la partea vătămată Dragan Veaceslav.

5. Avocatul Popa Marin în numele inculpatului, în temeiul pct.4), 5), 13) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Gavriluța Mihail în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, să fie stabilită o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității sau să fie încetat procesul penal în baza Legii nr.210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

În argumentarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel își motivează decizia punând la bază faptul că, inculpatul s-ar fi eschivat de la examinarea cauzei în prima instanță, abordare care este eronată prin prisma faptului că inculpatul Gavriluța Mihail are o pregătire intelectuală slabă și nu a cunoscut cum trebuie să acționeze după trimiterea cauzei în instanța de judecată și schimbării domiciliului.

Mai mult, inculpatul în ședința de judecată a instanței de apel a confirmat că nu a cunoscut despre data ședinței și nu a dorit niciodată să se eschiveze de la judecată, precum și faptul că nu a știut cum să informeze procurorul sau instanța despre locul aflării lui și că nu a putut ști că cauza se examinează la Căușeni, dar nu la Ștefan Vodă.

Instanța de apel la emiterea deciziei nu a soluționat circumstanțele primordiale care au fost invocate de inculpat, și anume: că îngrijește de mama sa pensionară și bolnavă, cât și de fratele său invalid de gradul II, precum și că mai întreține un copil minor.

Aceste circumstanțe determină că instanța, la individualizarea pedepsei, urma să conștientizeze că pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 ani este o pedeapsă prea aspră în raport cu personalitatea celui vinovat, fapta săvârșită și consecințele survenite.

La fel, prin stabilirea pedepsei închisorii inculpatul este în imposibilitate de a repara prejudicial cauzat.

Mai mult, în cadrul cercetării judecătorești în ședința instanței de apel partea vătămată a lipsit instanța nedorind să o asculte pe marginea circumstanțelor cauzei.

Astfel, reieșind din acțiunile inculpatului, manifestate prin: recunoașterea faptei infracționale, regretând săvârșirea acestei fapte, promisiunea de a nu comite infracțiuni în viitor și colaborare cu organele de urmărire penală; din comportamentul liniștit al inculpatului, se poate deduce lipsa pericolului inculpatului Gavriluța Mihail față de societate.

Acesta poate și dorește să se corecteze, din această cauză este posibil ca Gavriluța Mihail să conviețuiască în deplin echilibru cu societatea. În cazul aplicării răspunderii penale legate de închisoare față de ultimul, se va atenta la modul de viață a inculpatului în viitor, nefiindu-i acordată o șansă să se integreze pozitiv în societate.

6. Asupra recursului declarat, a prezentat referință procurorul, care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, or, la stabilirea pedepsei inculpatului instanțele de fond au ținut cont de prevederile art.art.6, 7, 61, 75, 76-78 Cod penal.

La fel, în privința inculpatului nu pot fi aplicate prevederile Legii nr.210 din

29 iulie 2016 „Privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, deoarece acesta nu întrunește condițiile necesare.

Cât privește argumentul că, prima instanță a examinat cauza fără citarea legală a inculpatului, procurorul a indicat că, cauza penală a fost examinată în strictă conformitate cu prevederile art.321 alin.(6) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată că titularul acestuia invocă temeuri pentru recurs pct.4), 5), 13) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când judecata a avut loc fără participarea inculpatului când participarea lui era obligatorie potrivit legii, cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, precum și când a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.

La fel, din textul recursului se evidențiază că avocatul critică decizia instanțelor de fond la capitolul individualizării pedepsei, temeiul care este prevăzut de pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală.

Raportând materialele dosarului la criticele recurentului, Colegiul penal lărgit conchide că temeiurile semnalate nu sunt prezente la caz, iar pentru a statua astfel s-a rezultat din raționamentele ce urmează.

În primul rând, cu privire la temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.4), 5) Cod de procedură penală, Colegiul penal ține să menționeze că, instanța de apel corect a reținut că, efectele eschivării inculpatului de a se prezenta în cadrul ședinței de judecată îi sunt în totalitate imputate acestuia, or, prima instanță a luat toate măsurile necesare în vederea asigurării prezenței la ședința de judecată, totodată, ultimul cunoștea despre faptul că în privința sa este intentată o cauză penală privind furtul de la partea vătămată Dragan Veaceslav.

În acest context, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiat argumentul recurentului că, inculpatul în ședința de judecată a instanței de apel a confirmat că nu a cunoscut că cauza se examinează la Căușeni, dar nu la Ștefan Vodă, deoarece cauza a fost examinată de către Judecătoria Căușeni sediul Ștefan Vodă.

Mai mult, la fila dosarului 114 este anexată recipisa întocmită de inculpat în care acesta se obligă să se prezinte la 12 iunie 2017 ora 08.00 la Inspectorul de Poliție Căușeni, tot odată fiind informat din care motiv se află în căutare.

În al doilea rând, referitor la temeiul de casare prevăzut de pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal lărgit consideră, că la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, instanțele de fond au acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75 Cod penal, totodată ținând cont și de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor mai puțin grave, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care anterior a fost tras la răspundere penală, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare, ispășindu-și pedeapsa în penitenciar, în cadrul ședinței de judecată în prima instanță s-a eschivat de a se prezenta, fiind anunțat în căutare, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, iar prejudiciul cauzat prin infracțiune nu a fost recuperat.

Colegiul penal lărgit remarcă că pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

O pedeapsă prea blândă nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către făptuitor și alte persoane.

Cu referire la alegațiile recurentului că, instanța de apel nu a soluționat circumstanțele primordiale care au fost invocate de inculpat, și anume: că îngrijește de mama sa pensionară și bolnavă, cât și de fratele său invalid de gradul II, precum și că mai întreține un copil minor, instanța de recurs ține să menționeze că în acest sens nu au fost prezentate careva probe, argumentele inculpatului la acest capitol fiind declarative.

În al treilea rând, cu privire la temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.13) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit reține că, recurent sub acest aspect face trimitere la Legea nr.210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, însă nici acest temei nu și-a găsit confirmare.

Astfel, potrivit art.1 alin.(1), (2) al legii menționate, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculcate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art.2–9, 11 și 12.

Căința activă a persoanei se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art.57 din Codul penal nr.985-XV din 18 aprilie 2002, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise.

Articolul 57 alin.(1) Cod penal, prevede că, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

Instanța de recurs este în drept să aplice amnistierea inculpatului, prin casarea hotărârilor adoptate de către instanțele de fond și pronunțarea unei soluții de încetare a procesului penal, dacă la recursul ordinar este anexat acordul scris al inculpatului și sunt prezentate probe că partea vătămată nu are anumite pretenții pecuniare față de primul. Semnăturile de pe cererile prezentate trebuie să fie legalizate în modul prevăzut de legislația în vigoare.

De asemenea, instanța de recurs este în drept să aplice amnistia, dacă sunt prezentate probe că inculpatul a recuperat integral prejudiciul stabilit, prin hotărârile instanțelor de fond, cu condiția că deliberând, instanța de recurs va ajunge la concluzia că instanțele ierarhic inferioare au determinat corect cuantumul prejudiciului cauzat părții vătămate, Legea nr. 210 fiind aplicabilă speței.

Astfel, la materialele cauzei nu este anexat acordul scris al inculpatului și nu au fost prezentate probe că a recuperat prejudiciu material cauzat părții vătămate, deci Gavriluța Mihail nu întrunește condiții privind aplicarea în privința sa a Legii nr.210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

Astfel, Colegiul penal lărgit opinează că argumentele punctate în cererea de recurs privind nu sunt incidente cauzei deferite judecătii, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, fapt ce determină incontestabil a concluzia că recursul

ordinar este neîntemeiat.

Prin urmare, recursul de pe rol fiind neîntemeiat, urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

8. În conformitate cu art.art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Popa Marin în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2018, în cauza penală în privința lui *Gavriluța Mihail xxxxx*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 decembrie 2018.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico